Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 38 WARSZAWA, DNIA 18 WRZEŚNIA 1937 R. Rok założenia 1921

GAZETA GIEŁDOWA i LOSOWAŃ

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co sobota

Dalsza zniżka waluty francuskiej

Losy franka stanowią niezwykle ważne zagadnienie—nie tylko ściśle francuskie, lecz i międzynarodowe. Trudno wyobrazić sobie, ażeby możliwy był pokojowy układ stosunków gospodarczych międzynarodowych, gdyby nastąpił jakiś poważniejszy rozstrój gospodarki francuskiej. Jeszcze mniej w tym przypadku spodziewać się można byłoby utrzymania pokoju w Europie. Nieraz bowiem wyobrażają sobie, że spadek waluty równoznaczny jest *bezwzględnie* z upadkiem sił gospodarczych, a więc i politycznych kraju. Opinia ta jest dość rozpowszechniona, chociaż doświadczenie ostatnich czasów tylokrotnie takiemu poglądowi *kłam zadało*.

Nie oznacza to jednak, aby deprecjacja franka w *warunkach obecnych* była rzeczą obojętną albo nawet bezwzględnie dodatnią. Posiada ona niewątpliwie pewne dobre strony. Stanowi ona niejako reakcję organizmu gospodarczego przeciw nękającym go niedomaganiom, przedstawia naturalny, samoczynny środek obronny, mniej więcej w tym rodzaju, co gorączka przeciw chorobie. Ale podobnie jak gorączka wywiera ona także wpływ niszczący.

Zobaczmy, jak sprawa wygląda konkretnie.

Pierwszego wstrząsu waluta francuska w ostatnich latach doznała, gdy funt w 1931 roku załamał się, a za nim cały szereg walut innych krajów. wreszcie i dolar Stanów Zj. Olbrzymi, niepowetowany błąd następujących po sobie rządów we Francji polegał na uporczywym utrzymywaniu franka na poziomie, który stał się zbyt wysokim w porównaniu z pieniądzem innych krajów. Upośledził on gospodarkę francuską w sposób niesłychany czyniąc ceny towarów i usług oraz koszty własne przedsiębiorstw nadmiernie wysokimi. Błąd ten powstał dlatego, że broniono się przeciw obniżce płac, pensyj, wynagrodzeń i dochodów od kapitału, — obniżce, którąby spowodowała deprecjacja waluty drogą zwyżki kosztów utrzymania. Nie chciano dewaluować pieniądza wskutek opozycji zarówno warstw pracujących, jak i rentierskich.

Odrzucając dewaluację popełniano błąd przez prowadzenie polityki deflacyjnej (gabinet Laval'a), która niszczyła rentowność i gnębiła obroty gospodarcze; to znowu przez prowadzenie polityki inflacyjnej (gabinet Flandin'a), która podnosiła cenv i rujnowała płace i stałe dochody od kapitału. Gabinet Bluma, wreszcie doprowadził sytuację do chaosu: podniósł gwałtownie płace i skrócił czas pracy, gospodarował przy pomocy kolosalnych deficytów budżetowych, a namiętnymi mowami i hasłami wystraszył do reszty kapitał.

Emigracja kapitałów dosięgła fantastycznej sumy, którą szacują na 70 mln. fr. Kraj został z nich ogołocony. Wskutek tego w bogatej Francji kredyt jest trudny i cena jego dochodzi do 10 od sta, a kursy papierów procentowych spadły do śmiesznie niskiego poziomu, pomimo wysiłków t. zw. „fonds de soutien".

„Klasyczność" i ortodoksyjność polityki finansowej obecnego rządu Chautemps — Bonnet nie wystarcza do poprawy położenia. Nieodzowna jest do tego „atmosfera" pokoju socjalnego, gwarancja zaufania i rentowności. Bez nich kapitały nie powrócą, bez powrotu zaś kapitałów nie będzie stanowczego zwrotu w koniunkturze gospodarczej Francji.

„Ucieczka" pieniądza w postaci złota i dewiz pociągnęła za sobą raz po raz dwie deprecjacje franka. Nie ma jednak widocznego jej kresu, gdyż frank obecny nie jest stabilizowany i za lada bardziej sensacyjnym wydarzeniem kurs jego się obniża.

W chwili, gdy to piszemy (dn. 16 b. m.), funt w Paryżu doszedł do fr. 146,25, dolar do fr. 29,55. Na giełdzie warszawskiej dewiza Paryż notowana była w dn. 16 b.m. zł. 17,83. W porównaniu z dawniejszym frankiem. Poincaré, który istniał jeszcze w pierwszym okresie gabinetu Bluma i wynosił około 15 fr. za dolara, stanowi to *deprecjację 49%*.

Powody dodatkowe, które obecnie przyłączyły się do podstawowych przyczyn, o których mowa była na wstępie, osłabiających sytuację franka, są różnorodne.

Przede wszystkim, niezwykle niespokojna, a nawet groźna sytuacja międzynarodowa. Ustawiczne pobrzękiwanie szablą, wyzywające słowa, wiązanie honoru z żądaniami gospodarczymi, hasła mistyczne maskujące żarłoczność imperialną, zbrojenia na skalę niebywałą, noty i spory, wreszcie, gromy wojenne w Hiszpanii i na Dalekim Wschodzie, konflikt interesów żywotnych i zaborczych dokoła tych wypadków, — wszystko to stwarza warunki czyniące niepewną podstawę franka jeszcze bardziej chwiejną.

Następnie w grę wchodzą czynniki polityki wewnętrznej: wzrost zadłużenia skarbu francuskiego w instytucji emisyjnej, ujawniony w ostatnim bilansie; wzrost cen artykułów żywności; agitacja poprzedzająca wybory do rad departamentalnych; zbliżająca się sesja izb i niepewność położenia rządu na terenie parlamentarnym; obawy przed nowymi atakami i postulatami lewego skrzydła „frontu ludowego"; niepokoje w Marokku; w końcu ostatnie tajemnicze zamachy bombowe.

Szturm spekulacji międzynarodowej i ponowna „ucieczka" kapitałów krajowych była w ostatnich czasach tak gwałtowna, że *Fundusz Stabilizacyjny zaniechał interwencji*. Krytykowano go z początku w prasie zagranicznej, zwłaszcza angielskiej, bardzo surowo. Nie wahano się nazwać, jak to uczynił „Financier News", jego sposobu operowania „niekompetencją". „Times" przypominał rządowi francuskiemu, że zobowiązał się on do nieobniżania franka poniżej pewnego określonego poziomu.

Fundusz francuski bronił się w inspirowanym komunikacie, który można było czytać w paryskiej „L'Information". Dowodził on, że ponieważ spekulacja chce kupować za franki dewizy obce, niech płaci „słoną cenę" (un prix très fort). Nadejdzie chwila, że będzie musiała kupować franki; wtedy za nie zapłaci „słono". Komunikat dawał do zrozumienia, że Fundusz nastawił pułapkę na spekulantów. Komunikat, zamieszczony w „Agence Economique et Financière", wymienił nawet, o jakich spekulantów chodzi, mianowicie, o „obce agentury", które działają via Luxemburg i Zurych.

Oczywiście, zwalanie winy na spekulację jest równie znanym, jak lichym argumentem. Słusznie powiada „Neue Züricher Zeitung", dziennik poważny i Francji sprzyjający, że jeżeli los waluty kraju takiego, jak Francja, zależeć rzeczywiście miałby od dobrej czy złej woli jakichś spółek holdingowych w Luxemburgu, świadczyłoby to tylko o szczególnie krytycznej sytuacji waluty francuskiej.

Deprecjacja waluty nie jest bezwzględną klęską. Jest ona, jak wspomnieliśmy wyżej, samoobroną organizmu gospodarczego od niedomagań: nierentowności przedsiębiorstw i nadmiernie wysokich w porównaniu z zagranicą cen i kosztów. Depracjacja waluty usiłuje te niedomagania usunąć wyrównywując zbyt wysoką wartość, „overvalue" jak mówią Anglicy, franka. Ta „overvalue" franka stała się tak znaczna, że „Times" teraz już przypuszcza, że skarby amerykański i brytyjski nie będą od francuskiego domagały się zachowania minimum kursu, ustalonego pierwotnie w porozumieniu. Wyrównanie takie należy uznać nie tylko za nieuniknione, lecz i korzystne, *pod warunkiem jednak* że wzrost cen i płac natychmiast nie doścignie, a bodaj prześcignie deprecjacji. Gdy jednak deprecjacji towarzyszyć będzie: dalszy silny wzrost cen, ruchy socjalne, zwyżka płac i nieustająca ucieczka kapitałów, to taka deprecjacja prowadzić musi do dobrze znanej w praktyce i teorii t. zw. „błędnej spirali".

Rząd francuski, rzecz prosta, doskonale sobie z tego zdaje sprawę. Przemówienia jego przedstawicieli nie pozostawiają pod tym względem żadnej wątpliwości. Ale sytuacja jest istotnie niezmiernie ciężka do opanowania.

Prasa londyńska („Financial News" z 13 b. m.) zapewnia, że w kołach paryskich krąży półurzędowa pogłoska, jakoby rząd francuski kres deprecjacji przewidywał mniej więcej na poziomie kursu fr. 145 za funt. Widzieliśmy, że w rzeczy samej już 15 b. m. funt w Paryżu niemal dotarł do tego kursu, bo notowany był fr. 143. Nie jest jednak wcale rzeczą pewną, że to jest — kres.

E. L.

Ubiegły tydzień na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie

W przeciwieństwie do rynków światowych Giełda Warszawska wykazywała nastrój mocniejszy zarówno w dziale papierów procentowych jak i akcyj

Na rynku dewizowym dawało się zauważyć znaczne falowanie kursowe. Najbardziej ucierpiała dewiza na Paryż, która z kursu 18.93 obniżyła się do 17.83, ostatniego jednak dnia odzyskała 13 groszy. Dewiza na Londyn wykazywała ciągłe wahania, pod koniec kurs wzmocnił się i był wyższy od notowanego w końcu tygodnia ubiegłego. Nowy Jork czek pozostawał na nie zmienionym poziomie, zaś telegraficzny stracił 1/8 punkta. Dewiza na Brukselę była pod koniec słabsza. Kursy dewizy na Amsterdam wzmocniły się. Kurs dewizy na Zurych zrównał się z zeszłotygodniowym, przejściowo jednak wykazywał wahania. Dewiza na Pragę pozostawała na jednakowym poziomie.

Rynek pożyczek państwowych wykazywał nastrój mocniejszy. Najbardziej zwyżkowała 3% Prem. Poż. Inwestycyjna II em., która w ciągu tygodnia zyskała 1 zł., przejściowo była nawet wyżej notowana. Em. I tejże pożyczki również podążyła wzwyż, lecz w nieco mniejszym stopniu. Kurs serii em. I-ej wzmocnił się, natomiast II-ej em. nieznacznie osłabł. 4% Prem. Poż. Dolarowa również zwyżkowała, lecz pod koniec tygodnia straciła część zysku i kurs zrównał się z zeszłotygodniowym. 4% Poż. Konsolidacyjna w odcinkach większych, jak i drobnych osiągnęła wyższe notowania. 5% Państw. Poż. Konwersyjna straciła pod koniec 25 gr. Obracano również odcinkami drobnymi tejże pożyczki, a mianowicie: po zł. 100 po 61—60.50, po zł. 10 po 59. Kursów tych nie zanotowano, ponieważ były to partie drobne. Po kursie niższym o 75 gr. od poprzedniego obiegała 5% Konwers. Poż. Kolejowa. Kurs 4½% Wewn. Poż. Państw. 1937 r. drobne wykazywał różnice.

Na rynku prywatnych papierów lokacyjnych nieznacznie dawały się zauważyć zmiany. Raz jeden obracano 8% L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego po kursie poprzednim. 4½% L. Z. Tow. Kred. Ziem. w Warszawie, aczkolwiek pod koniec nieco osłabły, jednakże w porównaniu z tygodniem ubiegłym osiągnęły wyższy o 50 gr. poziom kursowy. Z listów zast. Miejskich w Warszawie zanotowano kurs rzadko zjawiających się na rynku 4½%. Interesowano się również 5% listami zast. tegoż Towarzystwa (starymi), które zyskały na kursie. Ostatniego dnia zakupiono niewielkie partie tych listów po 64.50 i 64.75. Kursów tych, jako nie kwalifikujących się do notowań, ceduła urzędowa nie zamieściła. Obracano również 5% list. zast. z 1933 i 1936 r. po kursach nie zmienionych. Z listów prowincjonalnych najczęściej dochodziło do tranzakcyj 5% m. Łodzi z 1933 po kursie 0,50 gr. wyższym od poprzedniego. Z innych prowincjonalnych zanotowano 5% z 1933 r. miast: Kalisza, Piotrkowa i Radomia. Z obligacyj m. st. Warszawy do tranzakcyj doszło jedynie 6% VIII i IX poż. po kursie nieco wyższym.

Rynek akcyjny wykazywał nastrój mocniejszy, wszystkie też, bez wyjątku akcje zwyżkowały, przy czym różnice kursowe były dość znaczne. Największy zysk wykazywały akcje Haberbusch i Schiele. Zanotowano po raz pierwszy akcje cukrowni „Dobre" po 52.50.

Ruch kursów.

Dewizy: Amsterdam 291.55—291.80 — 291.30 — 291.70; Bruksela 89.20 — 89.30—89.15; Gdańsk 100; Helsinki 11.60 — 11.59; Kopenhaga 117; Landyn 26.22 — 26.25 — 26.21 — 26.25; Nowy Jork czek 5.29¼; Nowy Jork telegraficzny 5.29⅝ — 5.29½; Oslo 131.75 — 131.95; Paryż 18.93 — 18.98 — 17.83—17.96; Praga 18.46; Sztokholm 135.20 — 135.40 — 135.15 — 135.40; Zurych 121.70 — 121.60 — 121.70.

Papiery państwowe: 3% Prem. Poż. Inwestycyjna I em. 67 — 67.75 — 67.25; serie I em. 82.50 — 83; II em. 67.75 — 68.50 — 68.25; serie II em. 83.50—82.75; 4% Prem. Poż. Dolarowa 38 — 38.75 — 38.25; 4% Poż. Konsolidacyjna (odc. większe) 57.38 — 58.50; (odc. drobne) 57.13—58.25; 5% Poż. Konwersyjna 62 — 61.75; 5% Konwers. Poż. Kolejowa 57.25; 4½% Wewnętrzna Poż. Państwowa 1937 r. 55.60—54.50 — 56 — 55.88; L. Z. Państw. Banku Rolnego: 7% — 83.25; 8% 94; L. Z. i Oblig. Banku Gospodarstwa Krajowego: 5½% — 81; 7% — 83.25; 8% — 94; 8% Oblig. Budowlane — 93.

Prywatne papiery lokacyjne: 8% L. Z. Tow. Kredyt. Przemysłu Polskiego 72; 4½% L. Z. Tow. Kredyt. Ziemskiego w Warszawie ser. V 55.88 —56.63 — 56; L. Z. Tow. Kredyt. Miejskiego w Warszawie: 4½% 59.50; 5% — 63.75 — 64.50; 5% z 1933 r. 62.50 — 62 — 62.75 — 62.50; 5% z 1936 r. 62.50; 5% m. Kalisza 1933 r. 49.75. 5% Łodzi 1933 r. 55.25 — 56.25 — 56; 5% m. Piotrkowa 1933 r. 50.75; 5% m. Radomia z 1933 r. 47.50; 6% Oblig. m. st. Warszawy VIII i IX poż. 60.50 — 61.

Akcje: Bank Polski 105.75—105.25 — 106; Cukr. „Dobre" 52.50; Warsz. Tow. Fabr. Cukru 35 — 35.50; Warsz. Tow. Kopalń Węgla 25—26.50—26; Lilpop, Rau i Loewenstein 52.50 — 52.25 — 52.75; Modrzejów 9.75; Norblin, Buch i Werner 65.50; Ostrowiec 26.25; Starachowice 32 — 32.75 — 32.50; Haberbusch i Schiele 41.50—44.

Kursy nieurzędowe:

Pożyczki: 3% Renta Ziemska (odc. po 5.000 zł.) 55 — 54.50; (odc. po 1.000 zł.) 55.75 — 55; (odc. po 500 zł.) 56.50 — 56.25 — 56.50; (odc. po 100 zł.) 65—66.

Akcje: Cerata 30; Sole Potasowe 10—11; Kijewski i Scholtze 17—18; Radocha 29; Puls 72—73; Spiess 35; Strem 2.50—3; Przemysł Chemiczny 30—31; Nitrat 134; Grodzisk 32—33; „Elektryczność" 60; P. T. E. 2.50—3; Elektr. Dabrowska 35 — 36; Elektr. Krakowska 20; Elektr. w Pruszkowie 62; „Siła i Światło"; 47; Chodorów 81; Ciechanów 45; Gosławice 22—23; Ostrowite 49—50; Wysoka 32; Wołyń 20; Cegielski 24; Pierwsza Fabr. Lokomotyw 52—53; Parowozy 12.50; Pocisk 67—68; Rohn i Zieliński 7.50; Rudzki 6.15 — 6.20; Unia 8.50; Zieleniewski 32; Tomaszowska Fabr. Jedwabiu 112; Żyrardów 50.50 (bez kuponu); Nobel 17; „Elibor" 26.50; Jebłkowscy 32 33; Lombard 93; Oikos 24—25.

Giełdy zagraniczne

W tygodniu ubiegłym giełdy międzynarodowe nie mogły wydźwignąć się z marazmu. Obroty były małe, rynek nowojorski naprzykład został określony w gwarze giełdowej przez sprawozdawców jako „tin" (cienki), a rynek paryski skurczył tranzakcje do rozmiarów minimalnych.

Kursy wszędzie obniżyły się. Bywały chwile, że tendencja się poprawiła, ale natychmiast załamywała się.

Najgłówniejszą przyczyną takiego stanu rzeczy jest bezwarunkowo niepokój na terenie polityki międzynarodowej. Niepokój ten jest, rzecz szczególna, być może większy w New Jorku, niż w Europie. Prasa angielska tłomaczy to nieznajomością stosunków europejskich, w której celują amerykanie.

Zachodzi też okoliczność natury lokalnej w poszczególnych krajach. W Stanach Zjednoczonych dość dokuczliwy nadzór nad operacjami giełdowymi i działalnością spółek akcyjnych, — tym dokuczliwszy, że do niedawna panowała nieograniczona swoboda w tej dziedzinie. Giełda nowojorska jest tym nadzorem strapiona i onieśmielona, wskutek czego podatna jest na wszelkiego rodzaju ataki zniżkowe.

Wpływ giełdy nowojorskiej bardzo silnie ujawnia się na innych giełdach światowych, które i bez tego nie mają ze względów polityki ogólnej, powodów do zwyżki.

Giełda paryska wciąż jest wstrząsana wypadkami nie tylko z terenu polityki zagranicznej, lecz i wewnętrzno-krajowej. Ceny idą w górę, zadłużenie skarbu w instytucji emisyjnej rośnie, przedsiębiorstwa nie odzyskały rentowności po ostatnich reformach socjalnych, deficyt handlowy powiększa się, kapitały krajowe w dalszym ciągu uciekają, waluta spada. Jak podaliśmy w artykule wstępnym, deprecjacja franka osiągnęła niemal poziom 50% w porównaniu z okresem, gdy gabinet Bluma obejmował rządy.

Nowe akcje na giełdzie pieniężnej w Warszawie

W dniu 15 b. m. zostały dopuszczone do obrotów i notowań giełdowych

akcje Sp. Akc. Cukrowni „Dobre"

w ilości **30.000** sztuk wartości normalnej *zł.* **120** każda.

Akcje są na okaziciela i wprowadzone zostały z kuponem bieżącym za rok 1936/37.

Wymienione akcje zaofiarował na zebraniu giełdowym przedstawiciel Banku Handlowego w Warszawie, Sp. Akc.

Wypłata dywidendy

Towarzystwo Akc. Fabryk Ołówków „St. Majewski", Sp. Akc. wypłaca dywidendę za rok operacyjny 1936 w wysokości 8% t. j. *zł.* **48** od akcji **600**-złotowej.

Wypłatę uskutecznia Bank Towarzystw Spółdzielczych, Sp. Akc. w Warszawie, ul. Jasna Nr. 1 za złożeniem kuponu Nr. 16.

Bilans Banku Polskiego

za I dekadę września 1937 r.

W pierwszej dekadzie września zapasa złota powiększył się o 0,6 mln. zł. do 430,0 mln. zł., a stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 1,1 mln. zł. do 33,1 mln. zł.

Suma wykorzystanych kredytów zwiększyła się o 5,9 mln. zł. do 618,0 mln. zł., przy czym portfel wekslowy powiększył się o 5,9 mln. zł. do 542,4 mln. zł. i stan pożyczek zabezpieczonych zastawami wzrósł o 1,2 mln. zł. do 27,4 mln. zł., natomiast portfel zdyskontowanych biletów skarbowych zmniejszył się o 1,2 mln. zł. do 48,2 mln. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu obniżył się o 1,9 mln. zł. do 23,0 mln. zł.

Pozycja „inne aktywa" uległa zwiększeniu o 0,9 mln. zł. do 235,7 mln. zł., natomiast pozycja „inne pasywa" obniżyła się o 7,5 mln. zł. do 201,5 mln. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 27,2 mln. zł. do 275,9 mln. zł.

Obieg biletów bankowych— w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 12,7 mln. zł. do 1.008,1 mln. zł.

Pokrycie złotem wynosi 36.32%.

Stopa dyskontowa 5%, stopa od pożyczek zastawowych 6%.

Z jakich kredytów korzystało rolnictwo w 1936 r.?

Normalna egzystencja rolnictwa jest w znacznej mierze uzależniona od sprawnie działającego aparatu instytucji kredytu krótko-, średnio- i długoterminowego — w zależności od poszczególnych potrzeb. Z tego względu nasze instytucje finansowe, zarówno państwowe, jak i o charakterze półpublicznym oraz prywatne przychodzą w tym względzie rolnictwu polskiemu stale z wydatną pomocą. W ostatnim numerze tygodnika „Polska Gospodarcza" ukazał się obszerny artykuł, omawiający kredyty dla rolnictwa w ważniejszych instytucjach finansowych w 1936 r., w którym znajdujemy obszerne omówienie działalności kredytowej tych instytucyj w roku ubiegłym.

Jeżeli chodzi o kredyt krótkoterminowy Banku Polskiego, to udział w nim rolników, jako podawców, a więc ostatnich żyrantów weksli wyniósł 4,8 mil. zł. wobec 4,3 mil. zł. w 1935 r. Ogólna zaś suma specjalnych kredytów dla rolnictwa oraz przemysłu i handlu rolnego, rozprowadzonych za pośrednictwem banków wyniosła w tym czasie 117,5 mil. zł. wobec 116,8 mil. zł. w 1935 r.

Bezpośredni udział rolnictwa i hodowli w kredytach gotówkowych Banku Gospodarstwa Krajowego wyraził się według stanu przy końcu 1936 r. sumą zł. 63.428 tys. gdy w 1935 roku odpowiednia pozycja wynosiła 54.622 tys. zł. Obligo towarowego handlu rolnego w BGK. wykazało w 1936 r. stan 2.811 tys. zł. wobec 6.508 tys. zł. w 1935 r. — głównie w dziale handlowych kredytów gotówkowych długoterminowych i weksli zdyskontowanych i protestów — w wyniku akcji oddłużeniowej.

Centralna Kasa Spółek Rolniczych udzieliła w 1936 r. ogółem pożyczek na sumę ok. 9 mil. zł. — głównie spółdzielniom kredytowym, dalej spółdzielniom rolniczo-handlowym, centralom rolniczo-handlowym i spółdzielniom mleczarskim oraz różnym innym. Ponadto Centralna Kasa Spółek Rolniczych udzieliła spółdzielniom kredytu upłynniającego na wypłatę wkładów na sumę przeszło 1,3 mil. zł. Kredyty udzielone były głównie w formie dyskonta weksli. Centralna Kasa, dzięki uzyskaniu specjalnego kredytu w Banku Polskim, uruchomiła i rozprowadziła w roku sprawozdawczym specjalne kredyty na skup zboża w wysokości ok. 1,5 miln. zł. — przez spółdzielnie rolniczo-handlowe, udzielając ich w formie zaliczek na frachty kolejowe w wysokości do 85% wartości ładunku.

Centralna Kasa rozprowadzała też kredyty na budownictwo wiejskie, kredyty uruchomione po raz pierwszy w 1936 r. przez Ministerstwo Skarbu w formie lokaty średnioterminowej w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych w wysokości 2 mil. zł. Kredyt ten rozprowadzano za pośrednictwem spółdzielni kredytowych za zabezpieczeniem wekslowym przy oprocentowaniu dla rolnika 4% rocznie i terminie spłaty do 8 lat. Z uwagi na korzystne warunki kredyt ten był ogromnie poszukiwany na wsi.

Państwowy Bank Rolny udzielił ogółem kredytów krótko- i średnioterminowych na ogólną sumę ok. 71,171 tys. zł. wobec 34.996 tys. zł. w roku poprzednim.

Jeżeli chodzi o zastawowy kredyt rejestrowy, to w 1936/37 r rozprowadzono go na sumę 25,3 mil. zł., zaliczkowego zaś na 8 mil. zł. Kredyty zastawowe rozprowadzane były w roku ubiegłym głównie przez P. B. R., B. G. K., Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego oraz Bank Kwilecki, Potocki i S-ka, kredyt zaś zaliczkowy rozprowadzał głównie P. B. R. i Centralna Kasa Spółek Rolniczych. Stan kredytów udzielonych przez gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe wynosił w końcu 1935 r. 24,6 mil. zł., stan zaś przy końcu roku ubiegłego wyrażił się prawdopodobnie sumą ok. 28 mil. zł.

Suma układów konwersyjnych wynosiła na koniec 1936 r. ogółem 401,6 mil. zł. wobec 285,9 mil. zł. na koniec 1935 r. Układów konwersyjnych na największą stosunkowo sumę zawarły spółdzielnie kredytowe, dalej kolejno następują: K. K. O., banki prywatne, P. B. R., Centralna Kasa Sp. Roln., B. G. K. W roku 1936 r. przyznano ogółem kredytów akceptacyjnych na sumę 76,6 mil. zł. wobec 95,2 mil. zł. w 1935 r. (różnica wskutek stopniowego zmniejszania się akcji konwersyjnej).

W dziale kredytu długoterminowego nowe potrzeby kredytowe rolnictwa pozostały w roku sprawozdawczym niemal całkowicie nie uwzględnione. Ogólny stan obiegu listów zastawnych i obligacyj, emitowanych przez instytucje kredytu długoterminowego wynosił na koniec 1936 r. 2,014 mil. zł., gdy na koniec 1935 r. 1,973 mil. zł. Udział banków państwowych w powyższych liczbach emisji wynosił prawie 58%, na towarzystwa kredytowe ziemskie przypadało 22,5%, na towarzystwa kredytowe miejskie 16%, na banki hipoteczne i komunalne ok. 6,5%.

Dogodny kredyt gotówkowy długoterminowy stanowiły uruchomione w jesieni 1935 r. pożyczki na działy rodzinne. P. B. R. udzielał tych kredytów ze specjalnej lokacji Skarbu Państwa wynoszącej obecnie 10 mil. zł.

Akcja parcelacyjna z majątków własnych P. B. R. była w 1936 r. bardzo ożywiona. Wierzytelności Banku z tytułu rozparcelowanych gruntów wynosiły na koniec roku sprawozdawczego 38,6 mil. zł. wobec 29,6 mil. zł. w roku poprzednim.

Nowych kredytów na kupno gruntu w 4½% listach zastawnych udzielił Bank na sumę 1,245 tys. zł. Stan kredytów w 4½% skonwertowanych listach zastawnych wyniósł 152.365 tys. zł. wobec 155.096 tys. zł. w 1935 r.

W dziale kredytu melioracyjnego P. B. R. stan kredytów w 4½% skonwertowanych obligacjach melioracyjnych wykazał na koniec roku sumę 70.514 tys. zł., gdy w 1935 r. 85.640 tys. zł.

W dziale kredytu długoterminowego B. G. K. stan pożyczek udzielonych w 4½% listach zastawnych na majątki ziemskie, wynosił na koniec 1936 r. 62,3 mil. zł., analogicznie do stanu z 1935 r.

Działalność emisyjna prywatnych instytucyj kredytu długoterminowego polegała w dalszym ciągu na konwertowaniu zaległych odsetek i rat od długoterminowych pożyczek rolniczych. Na skutek stopniowego kończenia akcji konwersyjnej przez te instytucje, ich działalność emisyjna w roku sprawozdawczym znacznie zmalała, gdyż łączna kwota nowych emisyj w listach zastawnych towarzystw kredytowych i prywatnych banków hipotecznych wyraziła się w sumie 3,6 mil. zł. wobec 62,6 mil. zł. w 1935 r.

Konferencja w sprawie finansów komunalnych

W Związku Izb Przemysłowo-Handlowych odbyła się w dniu 14 b. m. konferencja przedstawicieli izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych z delegatami Związku Miast Polskich w sprawie poprawy sytuacji finansów miejskich.

Po wymianie zdań, ustalono zgodnie, że definitywną poprawę sytuacji przynieść może jedynie generalna reforma podstaw finansowych miast i trwały podział funkcji administracji publicznej pomiędzy Państwo i samorząd terytorialny. Tym niemniej uznano, że do czasu przeprowadzenia zasadniczej reformy koniecznym jest uzyskanie dla miast zwiększenia dochodów w drodze przywrócenia im — chociaż w pewnej części — tych źródeł dochodowych, z których korzystały one dawniej, a które w okresie zmniejszonych dochodów Skarbu Państwa zostały im cofnięte na rzecz tego Skarbu. Ze strony przedstawicieli sfer gospodarczych podkreślono bardzo kategorycznie, że tymczasowa poprawa sytuacji finasowej miast nie może być oparta na wprowadzeniu jakichkolwiekbądź nowych obciążeń podatkowych.

W zakończeniu konferencji delegaci Związku Miast zapowiedzieli, iż Związek w najbliższym czasie oświadczy się, czy nadal podtrzymywać będzie projekt wprowadzenia dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego.

Udziały Państwowego Banku Rolnego

Jak wiadomo, poza ogólną swą działalnością Państwowy Bank Rolny zaangażowany jest w szeregu przedsiębiorstw, tak w kapitale zakładowym, jak i w władzach zarządzających. Są to wyłącznie przedsiębiorstwa o charakterze pionierskim, których działalność ściśle się wiąże z zadaniami Banku. Wymienić tu należy przede wszystkim udział Banku w kapitale zakładowym i władzach nadzorczych Banku Akceptacyjnego, którego kapitał akcyjny wynosi 20 milionów złotych, przy czym wartość nominalna akcyj, przejętych przez Bank Rolny wynosi 2,4 mil. zł.

Dalej wspomnieć należy o grupie przedsiębiorstw, których działalność wiąże się ze sprawą przebudowy ustroju rolnego. W skład grupy tej wchodzą: Przedsiębiorstwo Osadnicze „Ślązak" w Katowicach, mające na celu prowadzenie parcelacji i osadnictwa na obszarze Górnego Śląska, następnie Ziemskie Towarzystwo Parcelacyjne we Lwowie, Międzynarodowe Towarzystwo Osadnicze w Warszawie, zawiązane przez Bank Rolny łącznie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego i Bankiem Polska Kasa Opieki. Dalej Bank Rolny posiada udział w Chłodni i Składach Portowych w Gdyni, oraz Kasie Targowej w Warszawie. Następnie Bank partycypuje w kapitale cukrowni „Podole" we Lwowie i w Centrali Obrotu Maszynami Oleistymi w Warszawie. Odrębną pozycję stanowią znajdujące się w posiadaniu Banku akcje i udziały następujących przedsiębiorstw: Krajowego Towarzystwa Melioracyjnego w Warszawie, Banku Handlowego w Łodzi oraz Małopolskich Zakładów Melioracyjnych i Technicznych we Lwowie. Akcje bowiem te i udziały przejęte zostały przez Bank dla obrony własnych wierzytelności.

Kapitały zagraniczne płyną do Polski

Prasa codzienna donosi o przeprowadzeniu następujących większych transakcyj na potrzeby inwestycyjne. Jedna z największych hut szkła z Zawierciu otrzymała kredyt inwestycyjny na postawienie nowych maszyn systemu amerykańskiego. Inwestycje te umożliwią fabryce znaczne zwiększenie eksportu do Anglii i Ameryki. Kredyty te udzielone zostały z zablokowanych kapitałów szwajcarskich.

Jednocześnie to samo pismo dowiaduje się o finalizowaniu większej pożyczki w kwocie 4.000.000 złotych dla jednej z przodujących fabryk chemicznych na Górnym Śląsku, celem umożliwienia tym zakładom wybudowania nowej fabryki w centralnym rejonie przemysłowym. Transakcja ta ma być tym ciekawsza, iż połowa tej sumy dostarczona zostanie w walucie zagranicznej, druga zaś połowa pokryta zostanie zablokowanymi należnościami zagranicznymi w kraju.

Trzecia większa transakcja w kwocie około 2.000.000 finalizowana jest obecnie dla jednej z największych fabryk konserw we Lwowie i przeznaczona będzie na podniesienie eksportu wyrobów tej firmy do Anglii.

Wszystkie te transakcje załatwiane są za pośrednictwem Sp. Akc. „Providentia" w Warszawie, mającej gestię nad poważnymi kapitałami szwajcarskimi w Polsce.

Charakterystycznym jest, że kapitały te ulokowane są przy bardzo niskim oprocentowaniu, co uznać należy za pozytywny wynik racjonalnej w tym względzie polityki czynników oficjalnych.

W związku z finalizowaniem powyższych transakcyj, bawili ostatnio w Warszawie dyrektorzy wielkich banków szwajcarskich pp. dyr. dr. Birchler, dyr. dr. Ernst.

10.600 zł. ujemnego salda

bilansu handlowego Polski w sierpniu

Miesiąc sierpień przyniósł dalsze pogłębienie utrzymującego się już od kilku miesięcy ujemnego salda polskiego bilansu handlowego. Przywóz do Polski w tym okresie czasu wyniósł według prowizorycznych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w wartości swej 107.088 tys. zł., wywóz zaś w tym samym czasie wyraził się kwotą 96.487 tys. zł. W ten sposób saldo ujemne miesiąca osiągnęło wysokość 10.601 tys. zł.

W porównaniu do lipca b. r. zmniejszył się wywóz o 1.816 tys zł., przywóz zaś spadł znacznej, bo o 7.584 tys. zł.

Jeżeli chodzi o poszczególne artykuły, to na podkreślenie zasługuje fakt zwiększenia się wywozu cynku i pyłu cynkowego, szynek, polędwic wieprzowych w opakowaniu hermetycznym, dykt i fornierów, podkładów kolejowych, śliprów, szyn kolejowych, węgla i parafiny.

Jednocześnie jednak spadł eksport masła, cukru, dłużyc, szmat, blachy żelaznej, stalowej i t. p. W dziedzinie przywozu dał się zanotować, nieznaczny zresztą wzrost w dziedzinie cyny technicznie czystej, rud manganowych, obrabiarek do metali wszelkich, maszyn fornierskich dla odlewni, winogron, za to wydatnie zmniejszył się import żelastwa (o 2,8 mil. zł.), tytoniu i wyrobów tytoniowych, ryżu, nasion, ziarn i owoców oleistych, wełny owczej pranej, wełny owczej czesanej, samochodów, szmat i surowca żelaza.

Z tego zestawienia widać, że w wyniku stałej poprawy w naszym przemyśle przetwórczym przywozimy ciągle coraz większe ilości maszyn i obrabiarek. Na podkreślenie zasługuje także w pierwszym rzędzie fakt stosunkowo bardzo znacznego zmniejszenia się importu samochodów do Polski. Jak bowiem wiadomo, w ciągu ostatnich kilku miesięcy przywóz samochodów wynosił stale ok. 1,8 mil. zł. miesięcznie, co wobec jeszcze niezbyt rozwiniętego pędu ku motoryzacji i wobec istnienia krajowej fabryki i montowni samochodów było ilością nader znaczną. Obecnie import na tym odcinku naszego handlu zagranicznego spadł ok. 500 tys. zł., co jest pomyślnym prognostykiem dla naszego przemysłu motoryzacyjnego.

13 miln. Chevroletów kursuje już po świecie

Przed kilkoma tygodniami montownia General Motors w miejscowości Flynt w stanie Michigan U. S. A. wypuściła samochód seryjny marki Chevrolet oznaczony kolejnym numerem... 13.000.000!

Na uwagę zasługuje fakt, iż ostatni, 13-ty milion sztuk samochodów wypuszczono w ciągu niespełna 11 miesięcy, a zdaniem dyrekcji montowni nie trwałaby ta cała produkcja nawet 9 miesięcy, gdyby nie długotrwałe zaburzenia strajkowe na początku bieżącego roku.

Pierwszy milion samochodów został wykonany w ciągu dwunastu żmudnych lat pracy zakładów, jednak na wyprodukowanie następnych dwunastu milionów zużyto już razem tylko 14 lat.

Dla orientacji naszych Czytelników należy podkreślić, że przy obecnej swej zdolności wytwórczej owe gigantyczne zakłady byłyby w stanie wyprodukować cały kursujący obecnie w Polsce tabor samochodowy w ciągu... 10 dni.

W Polsce samochody marki „Chevrolet" montowane są od dłuższego czasu w zakładach firmy Lilpop Rau i Loewenstein, przy czym wypada nadmienić, że w szybkim tempie montaż przechodzi na wykonywanie coraz większej ilości części w kraju, co stanowi zaczątki pod przyszłą całkowicie krajową produkcję tych samochodów. Zdolność produkcyjna zakładów Lilpopa, która na początku nie przekraczała ilości 2—3 samochodów dziennie montowanych, wzrosła w ostatnich czasach do 20 i więcej wozów dziennie.

Niedawno prasa codzienna informowała, że już 2.500-ny wóz Lilpopa opuścił progi tej montowni, a w niedługim też już czasie należy się spodziewać jubileuszu wykończenia 3.000 samochodu, zmontowanego w tych zakładach.

Papiernie polskie organizują syndykat skupu surowców

W ostatnich dniach odbyło się w Warszawie zebranie przedstawicieli 11 fabryk papieru i tektury celem omówienia sprawy utworzenia syndykatu skupu surowców dla tych przemysłów.

Sprawa utworzenia wspomnianego syndykatu jest szczególnie forsowana przez fabryki, wyrabiające papiery pakowe.

Ze względu na to, że nie uzyskano jeszcze ogólnej zgody wszystkich fabryk, które były reprezentowane na konferencji, jak również z uwagi na konieczność prowadzenia dalszych prac, powierzono tę kwestię ściślejszej komisji.

200.000 zł. na Fundusz Obrony Narodowej

P. Minister Przemysłu i Handlu *Antoni Roman* przyjął delegację w osobach pp.: prezesa Zakładów Solvay'a *Ernesta John Solvay*, w.-prezesa *Philippe Aubertin* oraz prezesa Zarządu Zakładów Solvay'a w Polsce *Henryka Kułakowskiego*, która wręczyła p. ministrowi *na cele publiczne do Jego uznania czek na 200.000 zł.*

P. Minister wyraził delegacji serdeczne podziękowanie za dar i sumę powyższą *przeznaczył na Fundusz Obrony Narodowej.*

Umowa o zakup tegorocznych zbiorów nasion oleistych

Związek Polskich Olejarni podpisał z Centralą Obrotu Nasionami Oleistymi umowę ramową o zakup i odbiór tegorocznych zbiorów nasion oleistych. Umowa ustala ilości, które mają być odebrane przez zrzeszone olejarnie, a mianowicie: rzepaku i rzepiku 35.000 ton, siemienia lnianego 40.000 ton, konopi 3.000 ton i słonecznika 2.500 ton. Gros odbioru bo circa 75% przypada w okresie do końca bieżącego roku kalendarzowego. Przewidziana została progresja cen przez cały sezon lub przez poszczególne wymienione w umowie miesiące dla wchodzących w grę artykułów.

Umowa przewiduje, że w wypadku, gdyby zbiory okazały się wyższe, aniżeli ilości wyżej podane, Związek Olejarni Polskich zobowiązuje się podpisać dodatkową umowę ramową pod warunkiem uzyskania zabezpieczenia rentownego przerobu i zbytu tych dodatkowych ilości.

Nowy radca Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

W dniu 14 b. m. odbyły się ponowne wybory radcy Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie z ramienia Z-ku Banków w Polsce, na miejsce opróżnione przez zgon b. p. Pawła Heilperina.

W wyniku wyborów wybrany został *p. Władysław Demby*, prezes zarządu i naczelny dyrektor B-ku Cukrownictwa.

Nowy naczelny dyrektor K. K. O. m. st. Warszawy

objął urzędowanie

Naczelny dyrektor K. K. O. m. st. Warszawy — p. M. Dolanowski objął urzędowanie.

Po wstępnym przemówieniu prezydenta miasta Starzyńskiego, który omówił cele i zadania kasy oraz po powitaniu nowego dyrektora przez dyr. Zacharzewskiego, przemówił do zebranych władz i pracowników kasy min. Dolanowski.

Podkreślając obecny rozwój kasy i zdobyte przez nią zaufanie, min. Dolanowski dał wyraz przekonaniu, że przy zachowaniu dotychczasowej ostrożnej gospodarki finansowej kasy, należy rozszerzyć działalność gospodarczo-społeczną instytucji dla dobra najszerszych warstw ludności stolicy.

Mobilizacja energii narodowej

Uchwały kongresu inżynierów we Lwowie

W dn. 14 b. m obradowały w dalszym ciągu poszczególne sekcje kongresu inżynierów. Po przedyskutowaniu reszty referatów, komisja wniosków zajęła się uzgodnieniem zgłoszonych też i zaleceń, przyczym, jak się okazało, zgłoszono ich przeszło 200.

Tezy te, o znaczeniu zasadniczym, Komisja wniosków przedstawiła następnie na ostatnim plenarnym posiedzeniu kongresu do uchwalenia. Z ważniejszych tez wymienić należy następujące:

Pierwsza sekcja zagadnień ogólnych (planowania gospodarczego) uchwaliła rezolucję treści: „Pierwszy polski kongres inżynierów stwierdza, że naczelnym obowiązkiem całego świata technicznego jest dążenie do dźwignięcia Polski na wyższy poziom gospodarczy, zapewnienia jej istotnej suwerenności gospodarczej oraz najwyższej o-

(dokończenie na str. 5).

(dalszy ciąg ze str. 5).

bronności. Stworzenie warunków dla maksymalnego rozwoju gospodarczego Polski możliwe jest tylko przy pełnym wyzwoleniu sił twórczych społeczeństwa oraz całkowitym wykorzystaniu środków wytwórczych, jakie Polska posiada, t. j. rąk roboczych i dóbr naturalnych. Wprzęgnięcie sił roboczych i fachowych oraz wydobycie z siebie niezbędnego wysiłku wymaga zapewnienia światu pracy należytego podziału dochodu społecznego dla zaspokojenia jego słusznych potrzeb materialnych i kulturalnych. Dla realizacji powyższych celów powinien być stworzony państwowy plan gospodarczy, uwzględniający oryginalne wartości polskiej gleby etnicznej. Przy opracowaniu tego planu, polski świat inżynierski chętnie weźmie udział, deklarując najczynniejszą współpracę na wszystkich polach techniczno-gospodarczych opartą w państwie, które kongres przyjął przez aklamację.

Następnie kongres uchwalił szereg wniosków, tez i zaleceń sekcji budownictwa i osiedli, w których zwraca się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o utworzenie katedr budownictwa wiejskiego na politechnikach i powołanie do życia Instytutu Budownictwa Wiejskiego. W innej uchwale postanowiono zwrócić się do kompetentnych władz, aby nie dopuszczały do wykonywania robót przez firmy zagraniczne. W sprawie budownictwa obronnego uchwalono zwrócić się do władz o utworzenie centralnego organu, kierującego zagadnieniami obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

Sekcja czwarta przedstawiła dłuższą rezolucję ogólną, omawiającą zagadnienie podstawowych surowców i tworzyw, w której stwierdza, że polski przemysł hutniczy musi zwiększyć swoją produkcję, aby mógł pokryć całkowite zapotrzebowanie kraju na cele obronne, rozwojowo-twórcze i konsumcyjne oraz przeznaczyć jak największe ilości wyrobów hutniczych na eksport, w ramach możliwości handlowych, a to celem pokrycia niezbędnymi dewizami importu surowców technicznych. Następnie wnioski tej sekcji poruszają konieczność rozbudowy wielkopiecnictwa i koksownictwa hutniczego, przeprowadzenia w jak najszerszym zakresie badań geologicznych, a to celem wyszukania nowych złóż rud.

Sekcja przemysłowców konstrukcyjnych przedstawiła kongresowi szereg wniosków, z których najważniejsze są następujące: „Ze względu na przewidywany znaczny wzrost nasilenia rozwoju gospodarczego, zarówno w ogólnym planie gospodarczym, jak i w planowaniach poszczególnych gałęzi przemysłu kontrukcyjnego, jak również ze względu na to, że przemysł kontrukcyjny, w obecnym swoim stanie rozbudowy, nie podoła czekającemu go zadaniu, należy zorganizować znacznie intensywniejszą rozbudowę i usprawnienie przemysłów konstrukcyjnych. Również ze względu na kluczowy charakter zagadnienia motoryzacji dla rozwoju życia gospodarczego państwa, oraz jego obronności, konieczna jest planowa i zdecydowana interwencja państwa dla opracowania i realizacji wielkiego planu motoryzacji, opartej na zasadach samowystarczalności materiałowej i produkcyjnej. Dla tego też należy spowodować należyty wzrost szkolnictwa fachowego, postawionego na odpowiednim poziomie.

Sekcja szósta przemysłu chemicznego, zgłosiła rezolucję w myśl której pierwszy kongres inżynierów uważa przemysł chemiczny za podstawowy i kluczowy dla należytego wykorzystania krajowych surowców oraz dla rozwiązania trudności, wynikających z braku surowców, których Polska nie posiada. Szczególnie intensywny rozwój przemysłu chemicznego, zwłaszcza produkującego materiały zastępcze, jest zasadniczym warunkiem powodzenia realizacji państwowego planu gospodarczego.

Sekcja siódma, przemysłów konsumcyjnych i rolnictwa, poddała pod głosowanie kongresu kilka rezolucyj głównych, dotyczących konsumcji. Rezolucje te głoszą, że należy dążyć do ograniczenia liczby ludności czynnej zawodowo w rolnictwie do rozmiarów uzasadnionych potrzebami gospodarczymi produkcji rolniczej, przy jednoczesnym popieraniu tych dziedzin produkcji rolniczej, które są zdolne do zatrudnienia jak największej liczby ludzi. Dlatego też należy ułatwić odpływ nadmiaru ludności wiejskiej do przemysłu, handlu i rzemiosła, przez popieranie procesu urbanizacji i uprzemysłowienia kraju. Następne wnioski dotyczą konieczności intensyfikacji rolnictwa i przemysłów konsumcyjnych.

Ostatnia sekcja, a mianowicie sekcja zagadnień różnych przedłożyła kongresowi tylko jedną zasadniczą rezolucję. W myśl tej rezolucji, kongres inżynierów zwraca się do rządu z prośbą o restytuowanie Ministerstwa Robót Publicznych, względnie stworzenia dostosowanego do obecnych potrzeb państwa Ministerstwa Gospodarstwa Technicznego, któreby złączyło w sobie resorty reprezentowane dawniej przez Ministerstwo Robót Publicznych, uzupełnione nowym departamentem cywilne, technicznej obrony kraju, z wybitnym fachowcem na czele.

Ministerstwo to powinno być resortem technicznej kultury kraju, technicznego uodpornienia przeciw nieprzyjacielskiej agresji lotniczej, przysposobienia i stworzenia warunków dla rozwoju przemysłu i rolnictwa, a to przez racjonalne tworzenie dróg lądowych i wodnych, uruchamianie drzemiących sił natury oraz uzbrajanie nieużytków w odpowiednie inwestycje. Celem tego resortu byłoby poza tym stworzenie ośrodka myśli techniczno-gospodarczej, skoordynowanie prac inżynierskich, usprawnienie techniki wykonania oraz ożywienie życia gospodarczego.

Na wniosek przewodniczącego, kongres postanowił do rozpatrzenia i opracowania zgłoszonych tez, powołać specjalny organ, składający się z władz naczelnej organizacji inżynierów i przewodniczących poszczególnych sekcyj kongresu.

Po wzięciu tej ostatniej uchwały zabrał głos p. Wiceminister Bobkowski, który w obszernym przemówieniu zanalizował przebieg prac kongresu, podkreślając, że kongres spełnił swoje zadanie. Przebieg obrad dał dużo optymizmu i stwierdził bezspornie, iż hasło mobilizacji energii narodowej dać może na wszystkich, bez wyjątku, polach niezwykłe wyniki pod względem gospodarczym i obronnym. Kongres wykazał poza tym, że trudności, najbardziej hamujące nasz rozwój gospodarczy, mogą być przełamane własnymi siłami. Kongres dał wreszcie światu inżynierskiemu ogólne ramy, które pozwolą, po odpowiednim rozpracowaniu materiałów stworzyć realny plan gospodarczy. Stworzenie jednak tego planu wymaga wysiłku zespołowego.

Zamykając obrady pierwszego polskiego kongresu inżynierów we Lwowie, przewodniczący dziękował wszystkim za pracę i trud poniesiony dla dobra najwyższego, jaki naród posiada — Państwa.

LOSOWANIA

3 proc. Prem. Pożyczka Inwestycyjna z 1935 r.

I em. po 100 złotych w złocie.

Według tabeli B.

Losowanie z dnia 6—8 września 1937 r.

(Dokończenie).

(Pierwsza cyfra oznacza Nr. serii, druga — obligacji).

Po zł. 500. — Nr.Nr. 31 5
53 18 129 11 177 4 270 11 276
48 374 41 451 44 456 39 462 42
508 21 540 21 563 41 607 4 618
43 662 48 665 11 694 11 717 29
751 12 797 18 821 35 876 23 891
5 895 35 918 29 979 11 999 29
1004 4 1014 4 1115 44 1139 18
1148 28 1168 23 1220 42 1311
43 1313 12 1319 29 1324 4 1335
29 1338 23 1389 5 1443 28 1482
41 1501 12 1528 21 1538 41 1548
29 1564 5 1580 18 1608 41 1695
28 1697 12 1724 43 1754 9 1846
5 1848 28 1867 29 1891 9 1914
1 1949 29 2031 28 2033 1 18
2036 9 2058 9 2082 12 2132 1
2144 41 2169 18 2179 11 2187
5 2206 42 2295 29 2347 43 2411
21 2483 35 2511 9 2593 39 2595
11 2603 24 2625 29 2636 48 2649
21 2733 11 2753 35 2783 29
2816 43 2894 29 2908 28 2936
28 2976 44 3000 1 3034 4 3074
21 3075 9 3106 1 3122 41 3181
23 3210 43 3216 24 3258 44 3264
18 3272 39 3376 18 3394 9 3403
29 3456 35 3465 1 3478 42 3482
1 3487 21 3504 39 3510 11 3633
21 3656 39 3659 5 3671 5 3692
29 3703 9 3725 23 3731 41 3760
21 3791 4 3797 35 3807 9 3852
29 3878 27 3888 39 3908 4 3959
5 3973 23 4003 1 4050 9 4065
39 41 4090 44 4093 42 4142 44
4168 27 4197 4 4221 12 4239 9
4250 44 4253 48 4260 4 4289
18 4292 24 4299 11 4320 29 4358
48 4374 28 4389 27 4396 48
4407 35 4517 18 4591 24 4670
18 4718 44 4748 27 4798 5 4801
42 4825 24 4855 5 4917 1 4943
39 4999 42 5033 44 5036 18 5057
11 5062 42 5069 35 5074 39
5089 28 5093 1 5098 42 5146 44
5170 27 5211 39 5217 35 5228
41 5243 12 5268 5 5289 5 5303
29 5310 23 5352 48 5359 11
5374 23 5410 23 5419 11 41
5484 28 5490 48 5548 48 5583
29 5592 29 5599 42 5621 4 5633
27 5654 41 5673 43 5728 27
5806 29 5846 23 5853 24 5891
43 5920 28 5969 41 5978 29 6044
39 6049 44 6152 5 6238 21 6239
11 6241 42 6294 48 6296 1 6365
12 6412 35 6477 48 6502 21 6503
18 6513 12 6545 1 6564 42 6581
1 6585 43 6631 27 6692 42 6706
29 6754 23 6794 11 6823 29
6844 23 6855 42 6878 5 6909 39
6939 12 6975 5 7006 43 7007 39
7018 24 7019 23 7021 4 7028
9 7044 27 7046 23 7053 21
7060 41 7077 42 7122 18 7146
44 7213 18 35 7250 44 7298 4
7342 18 7353 48 7369 39 7381
43 7412 4 7420 11 7433 28
7438 28 7453 23 7464 1 7472 39
7508 48 7535 44 7583 1 7615
28 7617 9 7678 48 7679 21 7680
12 7687 44 7719 18 7748 18
7871 27 7873 42 7879 41 7885
9 7892 18 7911 9 7944 29 8000
21 8006 24 8036 21 8062 48
8145 29 8148 35 8163 18 8214
4 8246 1 8286 23 8321 39 8336
18 8399 4 8440 29 8504 11 8516
27 8525 5 8554 48 8558 44
8595 23 8620 5 8621 21 8650 4
8652 43 8664 5 8706 39 8755
28 8764 12 8793 24 42 8809
4 8814 41 8820 21 8859 29 8955
44 9085 1 9089 35 9094 28 9100
43 9118 39 9176 48 9211 23
9233 23 9258 9 9289 21 9290
39 9312 23 29 9319 44 9321 24
9439 5 29 9515 24 9556 11 9646
48 9651 18 9663 24 9688 11 9726
27 9753 48 9807 27 9811 24 9845
12 9871 23 9872 39 9877 41
9921 4 9931 24 9965 28 10002
21 10025 29 10026 18 10048 29
10056 24 10059 24 10063 41
10108 29 10135 29 10149 29
10168 24 10187 48 10304 29
10334 27 10412 9 10429 27
10483 42 10598 29 10621 24
27 10669 11 10685 42 10704
35 10736 28 10753 39 10790 35
10796 12 10817 43 10820 29
10837 23 10879 11 10881 24
10903 18 10938 35 10973 44
10989 43 11021 23 11153 35
11162 24 11260 12 11264 28
11280 11 11326 28 11404 35
11408 41 11443 42 11486 43
11521 44 11523 35 11615 29
11628 41 11653 44 11666 29
11679 9 11796 29 11824 11

(dalszy ciąg na str. 6).

11864 48 11905 18 11916 29
11928 41 11930 48 11944 27
11992 1 11998 29 12077 39
12120 4 12184 24 12212 1
12244 43 12372 48 12415 42
12446 1 12458 29 12511 9 12514
39 12522 27 12537 48 12564 23
12566 1 12589 29 12612 5 12656
39 12694 21 12710 12 12765
43 12766 24 12778 1 12785 18
12833 1 12930 35 12941 29
12988 27 12995 11 13056 1
13095 27 13096 11 13111 9
13124 5 13143 21 13189 41
13222 24 13310 5 13331 43
13342 4 13369 29 13371 27
13373 27 13381 27 13385 29
13415 43 13537 29 13553 9
13571 41 13609 1 13714 29
13717 41 13730 23 13737 28
13809 28 13822 28 13888 12
13942 43 13952 21 13992 9
14040 4 14047 9 14049 5 14062
29 14079 4 14089 48 14096
28 14105 23 14146 12 14277 28
14300 12 14318 9 14482 41
14513 18 14542 21 14623 29
14627 11 14636 43 14673 9
14677 4 14685 24 14694 48
14718 24 14727 1 14740 43
14770 1 14805 44 14907 23
14954 4 14970 24 14984 42
15023 24 15060 11 15110 29
15 15174 39 15202 35 15212
35 15215 12 15295 44 15311 18
15319 29 15323 21 15448 12
15470 11 15502 35 15524 21
15541 35 15590 4 15593 9
15665 39 15751 9 15773 21
15791 35 15795 12 15801 44
15812 44 15890 44 15921 43
15991 9 15995 48 16071 35
16092 27 16095 28 16112 35

16164 12 16168 29 16308 27
16334 28 16366 23 16366 23
16383 39 16389 29 16517 4
16561 39 16606 39 16637 4
16753 29 16766 42 17794 5
16874 18 16901 42 16908 41
16913 18 16976 4 17001 41
17007 48 17019 23 17064 23
17073 41 17075 44 17078 42
17102 24 17239 1 17312 12
17354 42 17384 42 17412 43
17441 41 17512 21 17615 29
17663 44 17718 23 17735 27
17781 1 17790 29 17819 5
17820 5 17840 24 17861 39
17875 48 17991 11 18073 28
18076 29 18084 29 18114 41
18120 42 18147 29 18210 21
18279 21 18329 9 18352 27
18371 24 18413 23 18431 43
18548 44 18578 5 18591 43
18638 21 18659 12 42 18698
43 18700 29 18716 42 18720 28
18748 27 18860 4 18872 4
18917 4 18959 39 18961 42 19001
39 19032 24 19039 35 19055 27
19060 35 19068 9 19104 41
19181 29 19272 5 19314 28
19327 5 19428 43 19473 18
19519 44 19536 35 19552 4
19600 44 19608 27 19611 28
19626 43 19627 41 19695 27
19700 48 19747 11 19793 11
19795 12 19852 41 19863 29
19946 28 19960 11 20004 48
20015 1 20045 43 20046 9
20047 9 20067 5 20129 48
20166 27 20178 12 24 20210
23 20254 21 20271 23 20355 29
20370 35 20382 11 20397 41
20399 44 20408 29 20411 27
20414 28 20451 39 20489 12
20562 29 20578 12 20606 27

20653 11 20671 21 20692 42
20771 1 20814 1 20825 12
20848 5 20920 5 20925 11
20962 35 20976 43 20987 12
21117 44 21127 18 21211 4
21220 42 21224 43 21233 24
21260 28 21308 12 21313 1
21329 18 21372 42 21422 24
21466 21 21550 39 21565 12
21583 1 21653 9 21729 5
21770 23 21776 9 21781 12
21818 39 21878 35 21893 21
21978 35 22002 24 22009 44

22024 12 22054 48 22092 43
22115 48 22183 44 22189 9
22259 41 22260 21 22306 4
22329 5 22426 29 22429 27
22454 29 22469 28 22474 42
22557 48 22609 29 22730 1
22822 18 22850 35 22867 43.

Ogółem wylosowano 1.200 premii na sumę zł. 1.897.500 w złocie.

Wypłata po ukazaniu się tabeli w „Monitorze Polskim".

Bony Funduszu Inwestycyjnego

po 25 zł. wart. nom.

W dniu 16 września 1937 roku wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego, oznaczone Nr.Nr.:
1014 1180 3886 4185 16269 18023 34562
we wszystkich 10-ciu seriach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 694).

Wylosowane bony wykupywane są przez Kasy Urzędów Skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Obligacje Komunalnego Banku Kredytowego

w Poznaniu

Losowanie z dn. 1 września 1937 r.

5% *(dawn. 8%).*

Po zł. w zł. **5.000** — Nr.Nr.: 59 73 599 690 890 979 1106.

Po zł. w zł. **1.000** — Nr.Nr.: 20 82 225 363 761 770 784 1170.

Po zł. w zł. **500** — Nr.Nr.: 8 26 59 66.

Po zł. w zł. **100** — Nr.Nr.: 17 45 90.

4% *Konwersyjne.*

Po zł. **240** — Nr.Nr.: 97 122 165 185 422 427 466 486 527 603.

Po zł. **90** — Nr.Nr.: 20 21 44 152 160 164 168 181 213 334 336 378 444 445 472 587 1274 1300 1362 1521.

Po zł. **60** — Nr.Nr.: 21 23 49 268 363 391 450 489 575 615 629 700 712 728 762 763 805 902 1037 1061 1090 1165 1189 1240 1241 1294 1350 1400 1418 1480 1488 1527 1605 1625 1687 1795 1878 1911 2040 2065 2087 2090 2099 2209 2215 2271 2300 2302 2464 2571 2587 2596 2654 2693 2782 2808 2992 3006 3036 3130.

Po zł. **35** — Nr.Nr.: 9 40 60 61 109 112 175 203 287 294 296 298 307 313 314.

Po zł. **24** — Nr.Nr.: 49 53 68 93 188 228 273 290 351 355 372 374 388 391 412 421 436 441 493 513 562 578 610.

Wypłata od dnia 2 stycznia 1938 r.

Zastrzeżone papiery

Zastrzeżenia Urzędu Śledczego.

Urząd Śledczy *ostrzega* przed nabyciem, zamianą lub przyjęciem na zastaw:

3% *Prem. Poż. Inwestycyjnej I em.*

Ser. 879 Nr. 10 Ser. 881 Nr. 38 Ser. 2672 Nr. 45 Ser. 2681 Nr. 19 Ser. 5061 Nr. 42 Ser. 5837 Nr. 10 Ser. 5839 Nr. 43 Ser. 5880 Nr. 38 Ser. 5884 Nr. 35 45—46 Ser. 6374 Nr. 49 Ser. 6960 Nr. 4—5 Ser. 7474 Nr. 17 —20 Ser. 9239 Nr. 14—16 Ser. 10983 Nr. 9 42 Ser. 10984 Nr. 31 Ser. 10985 Nr. 13 Ser. 10986 Nr. 14 34 Ser. 11484 Nr. 36—37 39 Ser. 22711 Nr .10.

3% *Prem. Poż. Inwestycyjnej II em.*

Ser. 707 Nr. 47 Ser. 879 Nr. 10 Ser. 5830 Nr. 6 — Ser. 6374 Nr. 48 Ser. 6960 Nr. 3—4 Ser. 6980 Nr. 6 Ser. 7474 Nr. 18—21 Ser. 8410 Nr. 22 Ser. 9239 Nr. 14—15 42 Ser. 9474 Nr. 22 Ser. 10982 Nr. 22 25 Ser. 10983 Nr. 7 11 14 40 Ser. 10984 Nr. 31 Ser. 10985 Nr. 37 Ser. 10987 Nr. 33—40 42 Ser. 11484 Nr. 6 Ser. 22870 Nr. 8.

4% *Prem. Poż. Dolarowej.*

Nr.Nr.: 709303 — 05 709482 932928 995560 1159863 3370340.

6% *Poż. Narodowej.*

Po zł. **100** — Nr.Nr.: 2157466 2157468—70 2157471 2278717—719 2346745 — 46 2701657 2977609.

Po zł. **50** — Nr.Nr.: 1962 1978 66341 243188 303171 — 72 427884 453752 453755—57 701479 701958 1851084 — 1101.

Akcji Banku Polskiego.
Nr. 483719.

Urząd Śledczy *prostuje* zastrzeżenie, dotyczące:

3% *Prem. Poż. Inwestycyjnej II em.*

Ser. 2253, zamiast Nr. 23 *winno być Nr.* **29.**

Urząd Śledczy *odwołuje* zastrzeżenie, dotyczące:

4% *Prem. Poż. Dolarowej.*
Nr. 545938.

(Urząd Śledczy Nr. V — 1683/37, V — 1751/37 z dn. 10, 11.IX 1937 r.).

Zastrzeżenia Sądowe.

Sąd Okręgowy w Płocku *wzbronił* wszelkich wypłat oraz dokonywania tranzakcyj

5% *L. Z. Tow. Kred. m. Płocka*

*Po zł.***1.000** — Nr.Nr.: 287—291.

Po zł. **500** — Nr.Nr. 2357 — 66.

Po zł. **200** — Nr.Nr.: 3361—370.

Po zł. **100** — Nr.Nr.: 5357—63.

Do Urzędu Długów Państwa *wpłynęły wnioski o unieważnienie:*

6% *Pożyczki Narodowej*

Po zł. **500** — Nr.Nr.: 3217971 3256619.

Po zł. **100** — Nr.Nr.: 2208822 2388992 — 94 2389000 — 01 2476740 2798844 — 45 2802382 2874371.

Po zł. **50** — Nr.Nr.: 399839 457136 866750 920060 978300 1069185.

(Monit. Pol. Nr. 210 i 211 z dn. 13 i 14.IX 1937 r.).

Urząd Długów Państwa

zawiadamia, że Sąd Okręgowy Wydział V w Warszawie *wzbronił* wszelkich wypłat i dokonywania jakichkolwiek tranzakcji następującymi obligacjami:

4% *Pożyczki Konsolidacyjnej*

postanowieniem z dn. 5—7.VIII 1937 r. Nr. V.Co. 350/37.

wart. im. **500** *zł.* Nr. 38665.

wart. im. *po* **100** *zł.* Nr.Nr.: 176227 — 228.

Nadto wymieniony Sąd *uchylił* zakaz wypłat i dokonywania tranzakcji odnośnie następujących obligacji

5% *Państwowej Pożyczki Konwersyjnej z* **1924** *r.:*

postanowieniem z dnia 24.VII 1937 r. Nr. V.Co 863/35 odnośnie

obligacji:wart. im. *po* **1.000** *zł.* Nr. Nr.: 4091772 — 773 4091775 — 776.

wart. im. po **10** *zł.* Nr.Nr.: 2017474 — 493 3030646.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 93, tel. 6-38-19. **ADMINISTRACJA:** ul. Ś-to Krzyska Nr. 25, w Domu Bankowym „Józef Skowronek i S-ka., Spółka Komandytowa", tel 506-34. Administracja czynna z wyjątkiem świąt i niedziel od godz. 9-ej do 16-ej. Konto P. K. O. Nr. 27111 **DZIAŁ OGŁOSZEŃ:** Warszawa, Mazowiecka 3 m. 16, tel. 2-16-82. **Warunki prenumeraty** w Warszawie i na prowincji: rocznie zł. 20.—, półrocznie zł. 10.—, kwartalnie zł. 5.—, miesięcznie zł. 1,80. Zagranicą rocznie zł. 26.—. Numer pojedyńczy 50 groszy. **Cena ogłoszeń:** strona zł. 800.— ½ strony zł. 450.—; ¼ strony zł. 250.—; 1/8 strony zł. 200.—; 1/16 strony zł. 150.—. Drobne ogłoszenia: po zł. 1 za wiersz milim. lub jego miejsce

Redaktor: Jerzy Słupecki. Zakł. Graf. „Spółdzielnia Pracy" Krak. Przedmieście 66, tel. 607-61 Wydawca: H. Polikier